

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет початкового навчання

**СТУДЕНТСЬКІ ІНІЦІАТИВИ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

(12 травня 2021 р., м. Харків)

Харків – 2021

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет початкового навчання

**СТУДЕНТСЬКІ ІНІЦІАТИВИ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

(12 травня 2021 р., м. Харків)

Харків – 2021

УДК 373.3
ББК 74.202.21
С 88

*Затверджено до друку кафедрою початкової і професійної освіти
(протокол № 16 від 30.03.2021 р.)*

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного
педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 3 від 07.04.2021 р.*

С 88 Студентські ініціативи : теорія і практика початкової освіти :
матеріали II науково-практичної інтернет-конференції студентів
факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди
(12 травня 2021 р., м. Харків) / за заг. ред. д-ра пед. наук, проф.
В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2021. 70 с.

У збірнику подано матеріали тез виступів на науково-практичній інтернет-конференції студентів факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди. У матеріалах висвітлені актуальні питання теорії і методики навчання та виховання молодших школярів, питання природничо-математичної та філологічної освіти.

**УДК 373.3
ББК 74.202.21**

Видано за рахунок авторів.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, 2021

2. **Слагіна Олександра** (наук. кер. – к. пед. н., доц. О. М. Коваленко)
Проблеми формування орфографічної грамотності в учнів початкової школи..... 55
3. **Клокова Єлизавета** (наук. кер. – викл. Г. В. Левандовська)
Особливості навчання молодших школярів писати есе на уроках української мови..... 56
4. **Лобода Анжеліка** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Ю. М. Тельпуховська)
Інтерферентні лексичні помилки в мовленні молодших школярів..... 57
5. **Мільковська Тетяна** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Ю. М. Тельпуховська)
Засвоєння вимови слів, які розрізняються місцем наголосу в українській і російській мовах..... 58
6. **Мокроносова Єлизавета** (наук. кер. – викл. Г. В. Левандовська)
Прийоми запобігання помилкам в учнівських творчих роботах..... 59
7. **Нарожна Софія** (наук. кер. – к. філ. н., доц. І. О. Купіна)
Лінгвістична природа синонімів та їхня роль в увиразненні мовлення школярів..... 60
8. **Новак Наталія** (наук. кер. – співробітник лабораторії Ю С. Дьякова)
Визначення рівня читацького кругозору сучасних першокласників – майбутніх учителів початкових класів..... 61
9. **Петренко Вероніка** (наук. кер. – д. пед. н., доц. Л. П. Ткаченко)
Роль засобів масової інформації в процесі адаптації першокласників. 62
10. **Правник Марія** (наук. кер. – к. філ. н., доц. Н. М. Чернушенко)
Використання фразеологізмів у повсякденному житті на початку ХХІ ст..... 63
11. **Рогач Римма** (наук. кер. – к. філ. н., доц. Н. М. Чернушенко)
Усна народна творчість як засіб розвитку мовлення молодших школярів..... 64
12. **Саніна Софія** (наук. кер. – к. пед. н., проф. О. В. Джежелей)
Особливості частотності вживання самостійних частин мови в текстах підручників для початкової школи..... 65

Використання фразеологізмів у повсякденному житті на початку ХХІ ст.

Правник Марія

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Н. М. Чернушенко

Сучасна українська мова завдяки фразеологізмам стає різнобарвною, неповторною, автентичною. Хотілось би зазначити головні ознаки фразеологізмів – влучність, крилатість, дотепність, цілісність, відтворюваність. Використання фразеологізмів в повсякденному житті починається з дитинства, родини та школи, адже сталі вирази поєднують дотепність і глибину думки, допомагають лаконічно та змістовно передавати великі обсяги інформації, розвивають фантазію та креативність. Практика кращих учителів переконує, що для того, щоб фразеологічні одиниці увійшли в активний словник дитини, та залишились у її словниковому запасі на все життя, потрібно постійно стимулювати учнів до вживання їх як на уроках, так і в житті.

Фразеологічний фонд мови здавна привертав увагу багатьох мовознавців. Цінні для розвитку фразеологічної теорії спостереження знаходимо в працях Ф.І.Буслаєва, О.О.Потебні, І.І.Срезневського, Ф.П.Фортунатова, О.О.Шахматова й інших видатних дослідників. Також заслуговують на увагу дослідження фразеології сучасної української літературної мови Л.Г.Скрипник, Л.І.Коломієць, О.С.Юрченка, Ф.П.Медведєва, А.П.Коваль, В.В.Коптілова, Г.М.Удовиченка, Н.О.Батюк, Н.Д.Бабич, І.О.Виргана, М.М.Пилинської, І.С.Олійник, М.М.Сидоренко, Д.В. та В.Д.Ужченків, П.О.Редіна, І.О.Купіної, Н.В.Піддубної та інших.

Так що ж таке фразеологізм? Фразеологізм – стійке сполучення двох і більше слів, яке в процесі мовлення відтворюється як готова словесна формула, передає одне значення і, як правило, має певне емоційне забарвлення. У наших спостереженнях були зафіксовані у повсякденному житті такі фразеологізми: *ведмежа послуга; бісики очима пускати; рідного батька продасть; канути у небуття; зарубати на носі; спіймати на гарячому; високо літати; бити байдики; відійти у вічність; точити яси; не ликом шитий; бути на сьомому небі; як вареник у маслі; бути в курсі; взяти гріх на душу; побитися об заклад; зайти у глухий кут; на круги своя повернутися; взяти бика за роги; відвести біду; зняти рожеві окуляри; не лишатися у боргу; обкидати брудом; летіти галопом; розвісити вуха; як з гуски вода; не тямити себе; теревені правити; оком не повести; п'яте колесо; залишити на чорний день; міцний горішок; відбити охоту; через тернії до зірок; пуститися берега; бути на курячих правах; заморити черв'ячка; по гарячих слідах; морочити голову тощо.* Фразеологізми пов'язані з найрізноманітнішими предметно-чуттєвими сферами, причому функціональна активність їх у різні часи неоднакова і зумовлюється суспільно-побутовими чинниками.

Отже, фразеологізми наповнюють мовлення наших сучасників глибинною свіжістю, надають йому художнього звучання, лексичної й синтаксичної витонченості, довершеності. Вони фіксують найтонші відтінки думок, почуттів, найрізноманітніші якості мовлення людей, надають йому виразності, національного українського колориту.